Projectvoorstel

1. Welke fietsproblematiek betreft het voorstel?

√ Enkelvoudige fietsongevallen van 50-plussers

□ Gedrag van jongeren op de fiets

2. Titel van het project

Op weg naar het vergevingsgezinde fietspad

3. Trefwoorden (max 6 woorden):
Fiets, ouderen, ongevallen, richtlijn, weginrichting, gedrag

4. Contactgegevens

Naam van aanvragende organisatie: Royal HaskoningDHV
Naam contactpersoon: Ir. Peter Morsink
Adres: Laan 1914, nr. 35
Postcode en plaats 3818EX Amersfoort
E-mail: peter.morsink@rhdhv.com
Telefoon: 088 348 2690 / 06 52368078

Naam van wetenschappelijk instituut: Rijks universiteit Groningen (RuG)
Naam contactpersoon: Dr. Dick de Waard
Adres: Grote Kruisstraat 2/1
Postcode en plaats: 9712 TS GRONINGEN
E-mail: d.de.waard@rug.nl
Telefoon:050-363 6761 (direct), 363 7601 (secr)

Meewerkende organisaties:
Fietsersbond
Provincie Overijssel/ROVO
Provincie Fryslân (ROF)
Provincie Utrecht
Politie IJsselland
Gemeente Leeuwarden, Utrecht, Zwolle

5. Korte typering van bedrijf of organisatie van de aanvrager
Royal HaskoningDHV is een onafhankelijk internationaal advies- en ingenieursbureau, dat bekend staat om haar hoogwaardige expertise en leiderschap in innovatie en duurzaamheid. Royal HaskoningDHV levert world-class solutions voor klanten overal ter wereld, voor zowel de publieke als private sector. Het bedrijf heeft ongeveer 8.000 medewerkers, en levert wereldwijd diensten in

meer dan 100 kantoren verspreid over over 35 landen. Jaarlijks is de omzet ongeveer € 700 miljoen. We beschikken over uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van verkeersveiligheid in al haar facetten en hebben specifieke kennis op het gebied van ouderen en de fiets.

6. Omschrijving van projectidee

- Het projectidee op hoofdlijnen

Dit project richt zich op de realisatie van het vergevingsgezinde fietspad: een pad waarop enkelvoudige letselongevallen beduidend minder optreden en rekening houdt met de oudere fietser. Vergevingsgezindheid uit zich in 1. koers/balans houden 2. ruimte voor foutcorrectie en 3. afwezigheid of afscherming van obstakels. In het project onderscheiden we 3 fasen:

1. Inventarisatie- en analysefase

* Analyse van bestaande kennis m.b.t. oorzaken en kenmerken ongevallen oudere fietsers
* Analyse van nieuwe ongevalgegevens van Politie IJsselland in aansluiting op diepteonderzoek
* Inventariseren van bekende en identificeren van innovatieve maatregelen
* Opstellen lijst van meest effectieve oplossingsrichtingen in lijn met het vergevingsgezinde fietspad
* Voorbereidingen treffen voor de pilotfase (type maatregel, locatie, betrokken partijen).

2. Pilotfase

Op een aantal locaties op provinciale en gemeentelijke wegen wordt een pilot opgezet met infrastructurele maatregelen gericht op gedragsbeïnvloeding. Afhankelijk van fase 1 bijvoorbeeld: snelheidsbeperking in bochten/gevaarlijke kruispunten; indeling van het fietspad; geleiding in bogen; markering; bebakening; verhardingskwaliteit; attentieverhoging op gevaarlijke locaties/situaties; signalering van gevaarlijke locaties via de Fietsersbond. De locatieselectie gaat via direct contact met de betrokken wegbeheerders en de politie. De evaluatie bestaat uit: belevingsonderzoek, gedragsonderzoek (o.a. positie, snelheid, taakbelasting, balans), onderzoek naar (bijna) ongevallen.

3.Disseminatie: communicatie en implementatie

De uitkomsten van fase 2 worden in overleg met de opdrachtgever breed gecommuniceerd. Voorlichting en communicatie zal voor een belangrijk deel plaatsvinden via de Fietsersbond, Fietsberaad, IPO en VNG. Ook wordt een connectie met de RPS van EuroRAP onderzocht (via ANWB). De resultaten worden vertaald naar bestaande of nieuwe CROW richtlijnen.

- Beoogde opzet projectorganisatie:

Royal HaskoningDHV leidt het project op basis van samenwerkingsovereenkomst met de partners. Er is een stuurgroep, met vertegenwoordigers van I&M, DVS, Fietsberaad, IPO en VNG, en klankbordgroep met ANBO, SWOV en nader te bepalen anderen (bijv. ANWB, RAI vereniging).

- Doelstelling en achtergrond van het projectvoorstel:

Voorkomen van enkelvoudige letselongevallen van oudere fietsers en stimuleren van fietsgebruik onder ouderen om hen mobiel en fit te houden. Bijdragen aan duurzaam veilige fietsinfrastructuur voor alle fietsers. Dit sluit aan bij Beleidsimpuls Verkeersveiligheid en beleid decentrale overheden.

- Welke resultaten en impact mogen van het project worden verwacht?

Concrete oplossingen voor het groeiende probleem van verkeersonveiligheid bij oudere fietsers. Veel aandacht voor resultaten via de Fietserbond en de deelnemende decentrale overheden. Slag van onderzoek en pilot naar gebruik van de resultaten via de vertaling naar CROW richtlijnen.

- In welke mate en hoe kan uw project een toegevoegde waarde geven t.o.v. beschikbare kennis?

Invullen van kennisleemte m.b.t. exacte aanleidingen van enkelvoudige fietsongevallen met ouderen. Een update van gedateerde richtlijnen (jaren 80) met nieuwe kennis over effecten van toegenomen drukte en snelheid op het fietspad (o.a. ontwikkelingen fietssnelwegen en elektrische fietsen).

7. Onderzoeksplan Haalbaarheidsonderzoek

- Activiteiten m.b.t. uitwerking projectidee

De uitwerking van het projectidee vindt plaats aan de hand van de volgende activiteiten:

*0. Startoverleg: overleg met de opdrachtgever over werkafspraken en detailinvulling (**september**)*

*1. Beknopte desk study: globale literatuurscan (**september/oktober**)*

Check op uitkomsten en onderzoeksmethoden van voorgaande studies. Aanscherpen van leemtes in en vertaling naar de praktijk.. Sleutelpublicaties: Onderzoek hiaten kennis fietsveiligheid; Publicaties van Fietsberaad/DVS (o.a. 19a), RuG, SWOV, CROW (o.a. 309 en 230), www.noaf.nl.

*2. Quick scan van reeds genomen maatregelen (**oktober/november**)*

Op locatie bekijken van maatregelen en spreken met direct betrokkenen. Voorbeelden: kantmarkering op fietspaden in Gelderland, het gebruik van 'rode' geleidingsstreep bij tijdelijke omleiding Vredenburg Utrecht, sturen van voetgangersstroom in de bibliotheek van Utrecht.

*3. Interviews met sleutelpersonen (**november**)*

Uitbouwen van de reeds gelegde contacten met decentrale overheden o.a. Groningen, Zwolle, Leeuwarden, Den Haag, Amersfoort, Utrecht, SAN en SRE (ca. 5 gesprekken). Eerste globale identificatie van mogelijke locaties/situaties voor de pilotfase. Gesprekken met relevante maatschappelijke organisaties (ca. 2, bijv. ANBO, ANWB) gericht op nieuwe ontwikkelingen.

*4. Definitieve samenstelling consortium en oplevering projectplan (**uiterlijk 10 december**)*

Op basis van stap 3 wordt het definitieve projectconsortium vastgesteld. In aanvulling op de reeds betrokken partijen worden naar verwachting tenminste 2 nieuwe opgenomen. De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek en het daarvan afgeleide projectplan worden opgeleverd en gepresenteerd aan een groep van door de opdrachtgever geselecteerde partijen/personen.

- Haalbaarheidsonderzoek

De haalbaarheid van het project wordt vastgesteld aan de hand van 3 randvoorwaarden:

1. Onderzoekstechnisch: kunnen we de informatie die we nodig hebben achterhalen 2. Organisatorisch: kunnen we de gewenste projectorganisatie opzetten (verschillende wegbeheerders, stuur-, klankbordgroep, disseminatie en implementatie) 3. Financieel: kunnen we de benodigde cofinanciering organiseren (gunstig vooruitzicht door reeds betrokken partijen met hun netwerk).

De planning van de invulling van deze randvoorwaarden loopt gelijk op met de invulling en planning van de bovengenoemde 4 activiteiten.

De activiteiten worden gecoördineerd en voor een groot deel uitgevoerd door Royal HaskoningDHV, daarbij ondersteund door de Fietsersbond, Rijksuniversiteit Groningen en de provincies.

Om de kosten laag te houden, is een eigen investering opgenomen voor contacten met stakeholders en partners.

- Op te leveren producten

Uitvoerbaar projectplan gebaseerd op uitwerking van projectidee en haalbaarheidsonderzoek met:

- Probleemanalyse met expliciete onderzoeksvragen
- Resultaten van het haalbaarheidsonderzoek
- Uitgewerkte projectplanning en gespecificeerde begroting
- Uitgewerkte projectorganisatie, inclusief risicobeheersing
- Globaal draaiboek voor de pilotfase
- Globaal draaiboek voor de disseminatiefase
- Samenwerkingsconvenant tussen de partners